

en m.i. onvoldoende uiteengezet, want deze categorie vormt toch de meerderheid der „tallooze jammerlijke gevallen”, die zich in de praktijk voordoen en waarover de schrijver zich in zijn inleiding zoozeer beklaat.

In weerwil van deze opmerkingen moet erkend worden, dat het onzen gonorrhoeïsche patiënten slechts ten goede kan komen, als voortaan met behulp van dit vademecum de huisarts iedere gonorrhoe even nauwgezet behandelt, als de schrijver dit met zooveel overtuiging heeft aangegeven.

Alleen hoop ik, dat bij een tweede uitgave al te Duitsch klinkende woorden als „schonende” (behandeling) en „oese” door goede Nederlandsche zullen worden vervangen.

E. VAN DER HOOP.

G. L. C. A. HERMANS, *Over de behandeling van varices met inspuitingen*. Leiden 1929. Academisch proefschrift.

Ofschoon er een uitgebreide buitenlandsche literatuur bestaat over de behandeling van varices door middel van inspuitingen en vele chirurgen in Nederland deze methode toepassen, ontbreken Nederlandsche mededeelingen en daarom moeten wij het HERMANS als een verdienste aanrekenen, dat hij dit onderwerp voor zijn dissertatie koos.

Na een geschiedkundig overzicht worden achtereenvolgens behandeld: de verschillende inspuitingsvloeistoffen, de techniek van de inspuitingen, tegenwerpingen en bezwaren tegen de methode, aanwijzingen, tegenaanwijzingen, de algemeene verschijnselen na de inspuiting. Bij nephritis worden HgCl₂ inspuitingen als gecontraïndiceerd beschouwd. Ik geloof, dat HERMANS beter had gedaan het gebruik van kwikverbindingen als inspuitoplossing in alle gevallen te ontraden, gezien de vele onaangename ervaringen in het buitenland hiermede opgedaan, die hij in het hoofdstuk inspuitvloeistoffen opsomt.

Dan komt er een hoofdstuk casuïstiek en een overzicht van alle behandelde patiënten. HERMANS beschikt over 83 gevallen, waarvan 64 genazen, 17 verbeterden, 2 niet genazen. Recidief kwam zesmaal voor. Hier had ik graag een vergelijking gezien met materiaal, waar andere inspuitoplossingen waren toegepast, (HERMANS spoot steeds NaCl 15 pCt. oplossing in, doch den laatsten tijd gebruikt hij ook varicocalorse, bldz. 19) en met operatief behandelde patiënten, waardoor het boekje in belangrijkheid gewonnen zou hebben.

Tot slot het pathologisch-anatomisch onderzoek van eenige stukjes ader, die op verschillende tijdstippen na de inspuiting werden uitgesneden en verder 5 afbeeldingen.

Voor allen, die belangstelling hebben voor de behandeling van varices met inspuitingen, is de lezing van dit proefschrift aan te bevelen.

A. KUMMER.
